

Posudek bakalářské práce Petry Sedláčkové "Spondylové šperky v neolitu na území České republiky", 68 stran včetně literatury, 27 obr. FF UK Praha 2007.

Autorka se v bakalářské práci zabývá tématem výskytu schránek měkkýšů v českém pravěku, s hlavním zřetelem na ulity mlže *Spondylus gaederopus* Linné.

Práce je členěna celkem na 6 kapitol, přičemž v první je věnována pozornost různým formám využití mlžů v lidské minulosti, ať již jde o funkci konzumní, zdobnou, platební, hudební, ochrannou či obecně symbolickou. Z textu je zjevné, že spektrum využívání ulit je značné a že je třeba tato pozorování zohledňovat při interpretaci archeologických kontextů. Jen na okraj bych doplnil, že schránka zmiňovaného mlže rodu *Cypraca* pochází z archeologického kontextu i z našeho území, a to z ženského kostrového hrobu z období stěhování národů ze Žiželic u Žatce (Svoboda 1965, 281, tab. XIII:11).¹

Vlastní téma práce, problematika schránek mlže typu *Spondylus*, je však řešena až v kapitolách dalších, kdy je zprvu popsána jejich podoba a proměnlivé podmínky jejich výskytu ve vodách Středomořího příp. Černého moře kdysi a dnes. V dalším je věnována pozornost jejich nálezům nejen v neolitu střední Evropy, ale i na Balkáně. Co se týče otázek směny schránek popsaného druhu mlže, je zcela přirozené, že se názory autorů na její příčiny a způsob pohybují zpravidla v intencích příslušného mimopramenného poznání, případně intelektuálně-kulturních tradic, jakékoli konkrétní přímé důkazy ve prospěch jedné či druhé představy pochopitelně chybí. Rozdílů v úpravě finálních výrobků v těch kterých oblastech patrně svědčí pouze o tom, jak správně zdůrazněno, že byly distribuovány v podobě polotovarů. Pouze bych pochyboval o tvrzení autorky, že k jejich úpravě bylo zapotřebí speciálních dovedností, které neovládal každý (str. 28), když techniky jejich úpravy dle mého soudu nevybočují z rámce běžných neolitických technologických procedur (kupř. hlazení, broušení, vrtání) uplatňovaných na proměnlivých materiálech (kámen, kost, paroh). K úvodní pasáži ke 4. kapitole (str. 40) bych si dovolil připodotknout, že naše moderní rodina se nemusí rovnat rodině neolitické (kupř. pokud je někdo dnes bezprizorný sirotek, tak jím v neolitu vůbec nemusel být, protože se o něho někdo pokrevně spřízněný musel postarat), čili z hlediska sociologické interpretace neolitické společnosti jsou uvedená data do značné míry zavádějící, představy E. Čermákové jsou z hlediska relevance důkazů spíše z oblasti science-fiction.

Mnohem zajímavější je následná autorčina snaha popsat a dát do vzájemného kontextu pojmy statut, prestiž a spondylový šperk v archeologických kontextech. V pasáži věnované zastoupení spondylových šperků ve vazbě na zjištěné pohlavi a ostatní výbavu na pohřebištích ve Vedrovicích a Nitře uvádí na pravou míru tvrzení některých badatelů (M.L. Séferiades), že se dotyčný typ ozdob váže pouze na ženy.

Bakalářská práce je vhodně doplněna podrobným soupisem českých neolitických spondylových nálezů, tabulkami a odpovídajícím poznámkovým aparátem, její jazyková úroveň je slušná. Autorka prokázala, že se v dané problematice orientuje a že je schopna pracovat s literaturou.

Práci doporučuji k obhájení.

V Praze dne 14.5. 2007

PhDr. Miroslav Dobeš

¹ Svoboda, B. 1965: Čechy v době stěhování národů. Praha.